

Bài 10: NHÀ LÝ ĐẨY MẠNH CÔNG CUỘC XÂY DỰNG ĐẤT NƯỚC

1. Sự thành lập nhà Lý:

- Năm 1005, Lê Hoàn mất → Lê Long Đĩnh nối ngôi → Năm 1009, Lê Long Đĩnh mất → triều Lê chấm dứt → Lý Công Uẩn được suy tôn làm vua. → Nhà Lý thành lập.
- Năm 1010, Lý Công Uẩn dời đô về Đại La, đổi tên thành là Thăng Long.
- 1054, nhà Lý đổi tên nước là Đại Việt.

2. Luật pháp và quân đội.

- Luật pháp :
 - + 1042, nhà Lý ban hành bộ Hình thư- là bộ luật thành văn đầu tiên của nước ta.
- Quân đội:
 - + Gồm có quân bộ và quân thủy.
 - + Chia làm hai loại: cấm quân và quân địa phương.
- Chính sách đối nội, đối ngoại :
 - + Đối nội : Gả công chúa, ban quan tước cho các tù trưởng dân tộc; trấn áp những người có ý định tách khỏi Đại Việt.
 - + Đối ngoại : Giữ quan hệ với bình thường nhà Tống và Cham Pa.

Bài 11. CUỘC KHÁNG CHIẾN CHỐNG QUÂN XÂM LƯỢC

TỐNG (1075 - 1077)

I. GIAI ĐOẠN THỨ NHẤT (1075)

1. Nhà Tống âm mưu xâm lược nước ta

- Nguyên nhân: Để giải quyết tình hình khó khăn trong nước Tống
- Hành động dọn đường: Xúi giục vua Cham pa đánh lên từ phía Nam; phía Bắc nhà Tống ngăn cản việc trao đổi, buôn bán giữa hai nước, dụ dỗ các tù trưởng dân tộc.

2. Nhà Lý chủ động tấn công để phòng vệ.

a. Hoàn cảnh.

- Nhà Tống ráo riết xâm lược Đại Việt.

b. Diễn biến.

- 10/1075, Lý Thường Kiệt và Tông Đản chỉ huy hơn 10 vạn quân thủy, bộ chia làm 2 đạo tiến vào đất Tống.

c. Kết quả: Sau 42 ngày, đêm quân ta làm chủ thành Ung Châu, tướng giặc phải tự tử.

d. Ý nghĩa:

Làm thay đổi kế hoạch và làm chậm lại cuộc tấn công xâm lược của nhà Tống vào nước ta.

II. GIAI ĐOẠN THỨ HAI (1076 -1077)

1. Kháng chiến bùng nổ

a. Chuẩn bị:

- Lý Thường Kiệt hạ lệnh cho các địa phương ráo riết chuẩn bị bố phòng.

- Chọn phòng tuyến sông Cầu là nơi đối phó với quân Tống

b. Diễn biến

Cuối năm 1076, quân Tống kéo vào nước ta. Năm 1077, nhà Lý đã đánh nhiều trận nhỏ cản bước tiến của quân giặc.

- Lý Kế Nguyên đã mai phục và đánh 10 trận liên tiếp ngăn bước tiến đạo quân thủy của giặc.

b. Kết quả

Quân Tống đóng quân ở bờ bắc sông Như Nguyệt không lọt vào sâu được.

2. Cuộc chiến đấu trên phòng tuyến Như Nguyệt:

a. Diễn biến

- Quách Quỳ cho quân vượt sông đánh phòng tuyến của ta nhưng bị quân ta phản công quyết liệt.

- Một đêm cuối xuân 1077, nhà Lý cho quân vượt sông bất ngờ đánh vào đồn giặc.

b. Kết quả

+ Quân giặc "mười phần chết đến năm sáu phần".

+ Quách Quỳ chấp nhận "giảng hoà" và rút quân về nước.

c. Ý nghĩa:

+ Là trận đánh tuyệt vời trong lịch sử chống giặc ngoại xâm của dân tộc.

- + Nền độc lập tự chủ của Đại Việt được củng cố.
- + Nhà Tống từ bỏ mộng xâm lược Đại Việt